

Hyvinvointiraportti Utajärven kunta 2024

Hyvinvoinnin edistäminen

Hyvinvoinnin edistäminen on koko kuntaorganisaatiota koskeva perustehtävä, jossa eri toimialojen yhteistyössä toteutetaan yksilöön, perheeseen, yhteisöihin ja elinympäristöihin kohdistuvaa toimintaa.

Kunnan tulee seurata asukkaidensa hyvinvointia, raportoida siitä ja suunnitella kunnan toiminta ja palvelut sen mukaiseksi, että ne mahdollisimman hyvin tukisivat asukkaiden hyvinvointia.

Hyvinvointi merkitsee ihmisille eri asioita elämänsä eri vaiheissa. Hyvinvointi muodostuu ihmisen itsensä, läheisten, lähiympäristön ja palvelujärjestelmän toiminnan sekä yhteiskuntapolitiikan tuloksena. Se koostuu monista osatekijöistä, kuten terveydestä, toimeentulosta, asumisesta, puhtaasta ympäristöstä, turvallisuudesta, itsensä toteuttamisesta ja läheisistä ihmissuhteista. Kerran valtuustokaudessa laaditaan hyvinvointikertomus, jossa kerrotaan utajärvisten hyvinvoinnin tilasta ja haasteista. Vuosittain tätä tietoa täydennetään hyvinvointiraportoinnilla. Hyvinvointisuunnitelmalla pureudutaan näihin utajärvisten haasteisiin, se on keskeinen kunnan strateginen asiakirja, joka jalkautetaan toimialoille.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on ennen kaikkea käytännön tekoja kuntalaisten hyväksi ja osallisuuden vahvistamista koko kuntayhteisössä. Mitä paremmin kunnassa tiedetään asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden tila, sitä täsmällisemmin pystytään puuttumaan ongelmiin, ehkäisemään niiden syntyä ja ryhtymään toimiin kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Väestö ja hyte-kerroin Utajärvellä

Väestö

2021	2568	
2022	2523	-45
2023	2492	-31
2024	2472	-20

Kunnan asukasluvun vähentyminen on viimevuoden aikana hieman hidastunut. Ennusteiden mukaan Utajärven kunnan väkiluku vuonna 2040 on 2077 asukasta. Mikäli väkiluku vähenee viimevuoden kaltaisesti, olisi väkiluku vuonna 2040 1965 asukasta. Utajärvellä syntyi vuonna 2022 22 lasta, vuonna 2023 14 lasta ja vuonna 2024 20 lasta.

Hyte-kerroin

2021	61
2022	62
2023	65
2024	62

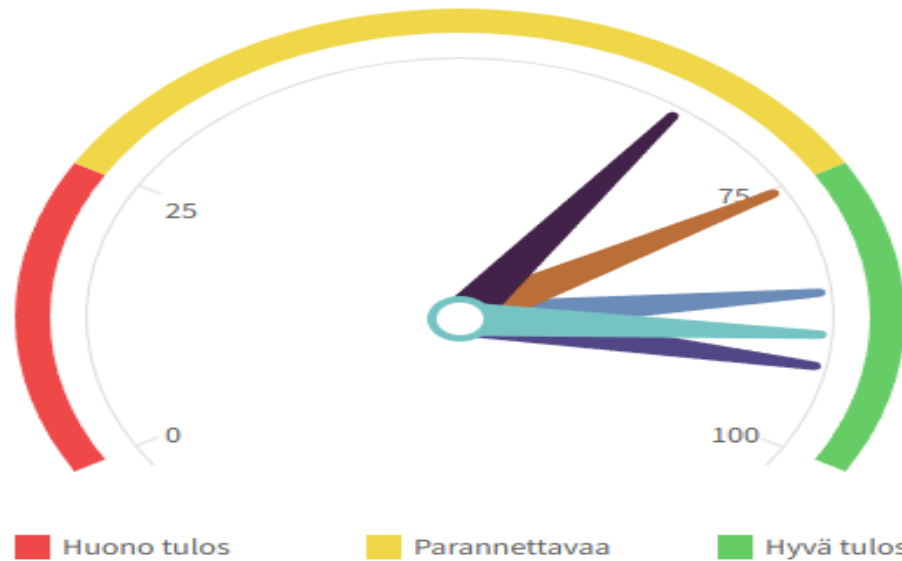
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen.

Hyte-rakenne Utajärvellä

Kaikki sektorit : Utajärvi 2024

- Kuntajohto
- Perusopetus
- Lukiokoulutus
- Ammatillinen koulutus
- Liikunta
- Hyvinvointialueet
- Kulttuuri

Aineisto päivitetty 20.12.2024

Tea viisarilla mitattavat toiminnot ovat parantuneet erityisesti kulttuurin-, ja liikunnan osalta. Kaikki sektorit ovat koko maan keskiarvoa paremmat. Liikuntaan ja kulttuuriin panostaminen näkyy positiivisena mittaristoissa ja myös kuntalaisten arkielämässä.

Pisteet	Utajärvi	Vaala	Muhos	Puolanka	Koko maa
Kaikki sektorit	81	57	66	61	70
Kuntajohto	85	..	55	40	83
Perusopetus	75	59	55	77	64
Lukiokoulutus	65	55	67	65	65
Ammatillinen koulutus	..	..	..	..	64
Liikunta	92	57	76	80	69
Hyvinvointialueet	..	..	..	..	59
Kulttuuri	89	..	73	45	72

Vuoden 2024 tiivistelmä strategisten kärkitavoitteiden toteuttamisessa

Lapsiperheiden palvelut ja lasten harrastustoiminta: Nuorisopalvelut ovat järjestäneet monipuolisesti kerhoja, leirejä ja tapahtumia yhteistyössä liikuntapalveluiden, 4H-yhdistyksen ja seurakunnan kanssa. Harrastamisen Suomen malli -hankkeen puitteissa on tarjottu maksuttomia harrastuskerhoja, jotka edistävät lasten ja nuorten hyvinvointia. Koulunuorisotyön hankkeessa nuorten toiveita on kuultu aktiivisesti, ja heidän kanssaan on ideoitu uusia tapahtumia ja toimintamuotoja. Oulujoki-Opiston kurssi- ja opintotarjonta on antanut mahdollisuuden omaehtoiseen itsensä kehittämiseen, elinikäiseen oppimiseen ja kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin.

Yhteisöllisyys, kuntalaisten kuuleminen ja työikäisten harrastustoiminta: Liikuntapalvelut ovat tarjonneet maksuttomia liikuntaryhmiä ja perheliikuntavuoroja, jotka edistävät liikunnallista elämäntapaa. Nuorisopalvelut ovat tehneet tiivistä yhteistyötä eri toimijoiden kanssa ja järjestäneet monipuolisesti tapahtumia, jotka edistävät osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Päihdekoulutuksia on järjestetty ennalta ehkäisevän päihdetyön kehittämiseksi. Kirjastopalvelut ovat edistäneet väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa. Etsivä nuorisotyö on tukenut nuorten kasvua ja itsenäistymistä sekä heidän pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille. Työllisyyspalvelut ovat parantaneet työllistämiseen ja työllisyyteen liittyvien toimenpiteiden vaikuttavuutta ja saaneet aikaan säästöjä työttömyydestä kunnalle aiheutuviin kustannuksiin.

Iäkkäiden kotona pärjäämisen tukeminen: Senioripalvelut ovat tarjonneet monipuolisia palveluita, jotka tukevat ikäihmisten hyvinvointia, terveyttä ja sosiaalista osallisuutta. Ystävän Olohuone- ja Muistikahvila toiminta on vähentänyt yksinäisyyttä ja luonut turvallisen ympäristön. Vanhus- ja vammaisneuvoston kautta on tuettu ikäihmisten osallisuutta päätöksentekoon ja liukuesteiden jakaminen yli 70-vuotiaille on auttanut kaatumisen ehkäisyssä. Valtuustoaloitteen mukaisesti jaoimme myös jarrusukkia ikäihmisille. Lisäksi aktiivinen järjestötyö ja järjestöjen tukeminen ovat olleet keskeisessä roolissa ikäihmisten hyvinvoinnin edistämisessä. Kuntosaliryhmät ikäihmisille ovat tarjonneet mahdollisuuden fyysisen kunnon ylläpitämiseen ja parantamiseen, erilaiset kulttuuritapahtumat, kuten konsertit ja kirjallisuusillat, ovat rikastuttaneet ikäihmisten arkea ja tarjonneet mahdollisuuksia sosiaaliseen kanssakäymiseen. Näiden toimenpiteiden avulla on onnistuttu tukemaan iäkkäiden kotona pärjäämistä ja parantamaan heidän elämänlaatuaan. Rokualle kunta on järjestänyt uintimatkoja kerran viikossa ja subventoinut uintilippujen hintoja. Palvelulinja Unto liikennöi viikoittain kuntakeskuksen ulkopuolelta. Kyläaputoiminnassa on avustettu kotona asumista. Tilat järjestöjen käyttöön ovat olleet maksuttomia. Myös pihateiden linkous edesauttaa kotona asumista.

Vuoden 2024 tiivistelmä

Liikuntapalvelut ovat olleet aktiivisesti mukana alueellisessa toiminnan kehittämisessä yhteistyössä eri järjestöjen, seurakunnan, Pohteen ja Pohjois-Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu ry:n kanssa. Tammikuussa 2024 avattiin uudistettu Nuoriso- ja liikuntatalo, joka tarjoaa laajemmat mahdollisuudet kuntosalipalvelujen hyödyntämiseen. Koululiikuntaa järjestettiin arkisin, ja ilta- ja viikonloppukäyttöön tiloja varattiin paikallisille urheiluseuroille, yhdistyksille ja kuntalaisille. Liikuntapalveluiden resurssi kasvoi toisella vakituisella liikunnanohjaajalla, mikä mahdollisti palvelutarjonnan laajentamisen. Tarjolla oli maksuttomia liikuntaryhmiä, perheliikuntavuoroja, lentopalloa ja salibandya työikäisille, sekä liikunnallista toimintaa yli 65-vuotiaille ja soveltavan liikunnan pariin kuuluville.

Nuorisopalvelut tekivät tiivistä yhteistyötä järjestöjen, seurakunnan, koulun ja muiden kunnallisten toimijoiden kanssa. Koulunuorisotyön hankkeessa työntekijä oli läsnä koulupäivien aikana tarjoamassa tukea ja keskusteluapua. Nuorten toiveita kuultiin aktiivisesti ja heidän kanssaan ideoitiin uusia tapahtumia ja toimintamuotoja. Varhaisnuorten kerhotoimintaa järjestettiin yhteistyössä liikuntapalveluiden, 4H-yhdistyksen ja seurakunnan kanssa. Harrastamisen Suomen malli -hankkeen puitteissa järjestettiin maksuttomia harrastuskerhoja liikunnan, erätaitojen, kädentaitojen ja ruuanlaiton parissa. Kesäpäiväleiritoimintaa, heppakurssipäiviä, retkiä, luontoliikuntaleiri ja pelitapahtumia järjestettiin koulujen loma-aikoina. Lisäksi pidettiin päihdekoulutuksia yläkoululaisille ja lukiolaisille.

Senioripalvelut tarjosivat ikäihmisille monipuolisia palveluita, jotka tukevat heidän hyvinvointiaan, terveyttään ja sosiaalista osallisuuttaan. Viime vuoden aikana käynnistettiin aktiivinen kehittämistyö, joka keskittyy ikääntyvän väestön tarpeisiin. Ystävän Olohuone- ja Muistikahvila-toiminta tukivat sosiaalista osallisuutta. Luentoja ja teemaviikkoja järjestettiin, jotta kuntalaisille voitiin tarjota tietoa hyvinvointiin liittyvistä aiheista. Vanhus- ja vammaisneuvoston kautta tuettiin ikäihmisten osallisuutta päätöksentekoon.

Vuoden 2024 tiivistelmä

Kulttuuripalvelut edistävät kulttuurin ja taiteen tekemistä, harrastamista, saatavuutta ja käyttöä sekä taide- ja kulttuurikasvatusta ja kulttuuriperintöä. Kulttuuripalvelut toteuttavat yhdessä koulun ja varhaiskasvatuksen kanssa kulttuurikasvatussuunnitelmaa. Vuonna 2024 järjestettiin noin 20 tapahtumaa, joihin osallistui noin 3000 henkilöä. Keskeisimpiä tapahtumia olivat mm. kolme isoa konserttia, talvirieha, Kotiseutuviikko, syysrieha, joulukaudenavajaiset ja kirjallisuusillat. Kulttuuripalvelut osallistuivat aktiivisesti Untorock 2024 -tapahtuman järjestelyihin. Kunnan viralliset kansallisen veteraanipäivän ja itsenäisyyspäivän tilaisuudet järjestettiin yhteistyössä seurakunnan kanssa. Utajärven, Muhoksen ja Vaalan yhteinen Löytöretkitaiteeseen-hanke on osa Oulu Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026 kokonaisuutta. Vuonna 2024 toteutettiin ympäristötaidehanke. Kulttuuripalveluita on vahvistettu kuntalaisten toiveiden mukaisesti heidän ääntään kuunnellen.

Oulujoki-Opisto tarjoaa vapaan sivistystyön opetusta sekä taiteen perusopetusta. Vuonna 2024 opiston tarjontaan kuului taideaineita ja musiikkia, käsityökurseja, vieraiden kielten kurseja, erityisryhmille suunnattuja kurseja sekä liikunnan ja hyvinvoinnin kurseja. Vuoden 2024 alussa varauduttiin tulevaan lukuvuoteen suunnittelemalla tunteja varovasti kuntien tiukentuvan taloudellisen tilanteen ja valtionosuuden vähenemisen vuoksi. Vuonna 2024 Utajärvellä suunniteltiin 42 kurssia, joista toteutui 39. Opetushallituksen myöntämiä opintoseteleitä myönnettiin 49 utajärveläiselle, ja kunnan myöntämiä Ojo-seteleitä käytettiin 60 kpl.

Kirjastopalveluiden tehtävänä on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, elinikäistä oppimista ja osaamisen kehittämistä, aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Viime vuonna kirjaston perustoiminnoissa ei tapahtunut olennaisia muutoksia. Tapahtumia järjestettiin kaikille ikäryhmille, ja kouluyhteistyö jatkui kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti. Yhteistyötä tiivistettiin erityisesti hyvinvointipalveluiden muiden osa-alueiden kanssa. Huhtikuussa nuorisopalveluiden ja etsivän nuorisotyön kanssa järjestetty nuorten Perjantaikuppila sekä syksyllä liikuntapalveluiden kanssa pidetyt tuolijummat olivat uusia kokeiluja kirjastolle. Pohjoisen eKirjastossa otettiin käyttöön uusi elokuvien suoratoistopalvelu Cineast. Lisäksi Pohjois-Suomen AVI:n rahoittama ”Kulttuurihyvinvointia kuntalaisille” -hanke alkoi, ja sen tavoitteena on lisätä kuntalaisten hyvinvointia tuomalla lisää kirjailijavieraita Utajärven kirjastoon. Hankkeeseen saatiin rahoitusta 5000 euroa ja hanke jatkuu vuoden 2025 loppuun asti.

*Saimme yhteistyössä
kolmannen sektorin
kanssa järjestettyä
lukuisia yhteisiä
onnistuneita
tapahtumia ja juhlia.
Näihin osallistui
merkittävä määrä
kuntalaisia.*

Vuoden 2024 tiivistelmä

Etsivä nuorisotyö: Etsivän nuorisotyön tavoitteena on 15–28-vuotiaiden nuorten tavoittaminen, tukeminen ja auttaminen tarvittaessa sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään heidän kasvuaan ja itsenäistymistään. Vuonna 2024 etsivään nuorisotyöhön tuli yhteensä 26 yhteydenottoa nuorista, joista kaikki on tavoitettu. Etsivä nuorisotyö järjestää ryhmätoimintoja yhteistyössä nuorten kanssa toimivien eri tahojen kanssa, kuten nuorten työpaja, 4H ja Pohteen vammaispalvelut. Ryhmät ovat toiminnallisia ja niiden tavoitteena on nuoren yhteisöllisyyden, sosiaalisten taitojen parantaminen, itsetunnon kohottaminen ja elämän taitojen vahvistaminen. Etsivä nuorisotyö osallistuu oman kunnan sekä muiden kuntien kutsuntatilaisuuksiin ja Aluetoimiston jälkitarkastustilaisuuksiin. Lisäksi etsivä nuorisotyö kuuluu yläkoulun ja lukion oppilashuoltoryhmiin sekä nuorten ohjaus- ja palveluverkostoon. Yksilötyö on etsivän nuorisotyön tärkein työmuoto, ja nuoret saavat tiivistä ja yksilöllistä tukea etsivältä nuorisotyöltä.

Työllisyyspalvelut: Työllisyyspalveluiden tehtävänä on toteuttaa kunnan ja sen asukkaiden työllisyyttä edistäviä toimenpiteitä. Vuonna 2024 kunnan työmarkkinatuen kuntaosuus oli 53 615,09 euroa, kun se edellisenä vuonna oli 35 509 euroa. Maksuosuuden kasvua selittää työttömyyden kasvu, erityisesti pitkäaikaistyöttömien osalta. Utajärvellä pitkäaikaistyöttömien lukumäärä oli keskimäärin 37 kuukaudessa, kun se vuonna 2023 oli 21 henkilöä. Kuntouttavan työtoiminnan järjestämisvastuu on siirtynyt Pohteelle, joka on järjestänyt kuntouttavan työtoiminnan työtoimintapaikkoja kunnan toimiyksiköihin neljälle henkilölle. Syyskuusta lähtien työllistymistä edistävä palvelu ei poistanut kunnan veloitetta maksaa työmarkkinatuen kunnan maksuosuutta. ELY-keskuksen kuukausittaisessa työllisyysraportissa Utajärven työttömyysprosenttien keskiarvo oli 11,8 % vuonna 2024, kun edellisenä vuonna se oli 10,2 %. Utajärvi on tehnyt yhteistyösopimuksen Oulun seudun työllisyysalueen kanssa, johon kuuluvat Oulun ja Utajärven lisäksi myös Hailuoto, Ii, Kempele, Liminka, Lumijoki, Muhos, Pudasjärvi, Tyrnävä ja Vaala. Työllisyysalue järjestää lakisääteiset työvoima- ja yrityspalvelut vastuukuntamallilla. Oulu koordinoi työllisyysalueen toimintaa varmistaen, että lakisääteiset palvelut järjestetään kaikille 11 kunnan kuntalaisille.

Kotoutumispalvelut toimivat kotouttamislain ja kunnan kotouttamissuunnitelman mukaisesti yhteistyössä eri viranomaisien ja vapaaehtoisten kanssa. Vuonna 2024 asiakkaina oli 32 kiintiöpakolaista, joista suurin osa oli perheitä. Utajärvellä on lisäksi muuttanut työ- ja perhesyistä maahanmuuttajia, jotka kuuluvat myös kotoutumispalveluiden piiriin. Kotouttamiskoulutuksen suoritti 13 aikuista. Maahanmuuttotyön ohjaajan palveluihin kuului ohjausta, neuvontaa sekä tukea arjen asioissa, kuten Kelan palveluissa ja jatko-opintoihin hakeutumisessa. SPR:n tuella järjestettiin tapahtumia, kuten "Kevätkekkerit", sekä tapaamisia vapaaehtoistoiminnan edistämiseksi. Kansainvälinen klubi kokoontui kuukausittain, ja seurakunnan perhekerhoon osallistuttiin säännöllisesti. Lisäksi järjestettiin retkiä ja tapahtumia kotoutumisen tukemiseksi.

Kasvatuspalvelut kattavat varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen. Perusopetusta ohjaa perusopetuslaki sekä perusopetuksen opetussuunnitelma. Lukion toimintaa ohjaa lukiolaki ja lukion opetussuunnitelma. Esiopetuksella on oma lainsäädäntönsä ja opetussuunnitelmansa. Perusopetuksen vuosiluokat 1-5 ovat luokanopetuksessa ja vuosiluokat 6-9 aineenopetuksessa. Oppilaita esiopetuksessa oli vuonna 2024 kevätlukukaudella 19 ja syyslukukaudella 18. Kevätlukukaudella 2024 perusopetus toimi muuten kaksisarjaisena, mutta 2. luokka oli yksisarjainen. Syyslukukaudella 2024 1.- ja 3. -luokka olivat yksisarjaisia, 6. -luokka kolmisarjainen ja muu perusopetus kaksisarjainen. Vuoden lopussa perusopetuksessa oli yhteensä 283 oppilasta. Lukiosta valmistui 10 ylioppilasta vuonna 2024.

Lapset- ja nuoret: Lapsiperheiden palvelut ja lasten harrastustoiminta

Jokaisella lapsella on sellaista tekemistä, josta tulee hyvä mieli

Nuoriso- ja liikuntatalo avattiin käyttöön tammikuussa.

Laajemmat aukiolot ja omatoiminen kulku saatiin järjestettyä kuntosalille.

Rekrytoimme toisen liikunnanohjaajan huhtikuussa.

Kehitämme kerho- ja harrastustoimintaa tarpeisiin ja toiveisiin nähden. Harrastamisen Suomen mallin kerhotoiminnan kehittäminen ja jatkaminen tarkoituksena saada se säännölliseksi toiminnaksi. Olemme aktiivisesti mukana hankkeessa.

Välituntiliikuntaa on kehitetty monipuoliseksi ja osallistavaksi välkäriohjaajien koulutusten kautta.

Luontokasvatuksen huomioiminen ja edellytysten mahdollistaminen kunnassa. Ulkoilu- ja retkeilyreittien sekä makkaranpaisto paikkojen ja laavujen kunnossapito koetaan tärkeäksi. Varhaiskasvatuksessa tehtiin lähiretkiä luontoon viikoittain ja vuosittain myös kauemmaksi. Vakassa 2 metsämörri ohjaajaa.

Kerhoja ja osallistujia

2021 kerhoja 29,
osallistujia n. 440.

2022 kerhoja 29,
osallistujia n. 440.

2023 kerhoja 25

2024 kerhoja 28

Välkäriohjaajien
koulutuksen kävi

2022 13 henkilöä

2023 18 henkilöä

2024 18 henkilöä

Onnellinen ja turvallinen lapsuus ja nuoruus

Lasten vahvuuksien löytäminen ja vahvistaminen varhaiskasvatuksessa ja koulussa on osa jokapäiväistä toimintaa. Vanhemmuuden tukeminen luentoja ja varhaisen puuttumisen avulla. Lasten oikeuksien tunteminen ja niiden noudattaminen kuuluu niin koulun kuin varhaiskasvatuksen jokapäiväiseen toimintaan. Koulu ja varhaiskasvatus huomioivat lasten yksilölliset tarpeet.

Pienryhmätoiminta koetaan tärkeäksi. Pienet ryhmäkoot ovat tavoitteena vuosittain. Koulu ja varhaiskasvatus kannustavat jokaista lasta löytämään omat vahvuudet ja positiiviset puolet. Ennaltaehkäisevä ja yhteisöllinen oppilashuoltotyö.

Lapsiperhepaketin jatkuminen: Maksuton varhaiskasvatus, kotihoidontuen kuntalaisä ja ip-ap toiminnan järjestäminen 0-3 luokkalaisille.

Ympäristön siisteys ja turvallisuus, leikki- ja liikuntapaikat ovat kunnossa ja niihin tehdään huoltosuunnitelmien mukaiset huollot. Terveellinen ja turvallinen toimintaympäristö ja tilat. Tiloja kartoitetaan ja valmistaudutaan vastaamaan tunnistettuihin haasteisiin.

Lasten- ja nuorten hyvinvointia seurataan mm. kouluterveyskyselyn tuloksista. Vuosittaisen raportin yhteydessä tietoa koostetaan valtuustotasolle saakka.

Koulussa toteutetaan kulttuurikasvatussuunnitelmaa, joka takaa lapsille ja nuorille tasavertaiset mahdollisuudet kokea taidetta ja kulttuuria. Suunnitelma tarkastetaan ja päivitetään vuosittain.

Lasten määrä
varhaiskasvatuksessa

2021 84 päivälasta, 8 osa-
aikaista eskaria

2022 86 päivälasta, 20 osa-
aikaista eskaria

2023 74 päivälasta, 10 osa-
aikaista eskaria

2024 71 päivälasta ja 16-osa-
aikaista eskaria

Perusopetuksessa ei
lähtökohtaisesti ole yli 20
lapsen ryhmiä

Myönteisen itsetuntemuksen vahvistaminen

Pyrimme toiminnoissamme ja arkielämässä edistämään lasten -ja nuorten mahdollisuutta tutustua toisiinsa ja saada ystävä.

Ryhmytymispäivät lukiolaisille ja kuutosluokkalaisille sekä koeviikon kaatajaiset lukiolaisille. Oppilaskunnan tempaukset ja teemapäivät liittyen mm. ystävänpäivään. Koulurauhan julistus ystävyys teemalla.

Koulussa ja vapaa-ajan palveluissa korostamme luotettavien ja turvallisten aikuisten olemassaoloa.

Sosiaalisen median riskien tunnistaminen kiusaamisessa. Työntekijöiden osallistuminen somekanavilla lasten- ja nuorten kohtaamisessa, sekä esimerkillinen somekäyttäytyminen.

Perhe- ja lähisuhdeväkivallan tunnistaminen ja puuttumisen osaamisen lisääminen

varhaiskasvatukseen ja kouluun. Nimesimme vastuuhenkilön ennaltaehkäisevään mielenterveys, -päihde, - ja lähisuhdeväkivallan työryhmään.

Hyvät harrastukset

Pyrimme lisäämään liikuntaharrastuksia ja kokeilemaan uusia vaihtoehtoja toiveiden perusteella. Mielenkiintojen kartoittaminen kyselyiden avulla tehty vuosittain. Liikuntasalin käyttöönotto näkyi vuoden 2024 toiminnoissa erittäin positiivisesti.

Jokaisella lapsella ja nuorella on itselle tärkeä harrastus. Tarjoamme vaihtoehtoja monipuolisesti musiikki, liikuminen, moottoriurheilu, luonto, kirjallisuus tms. harrastuksiin. Kannustamme myös itsenäiseen harrastamiseen omien mielenkiinnonkohteiden mukaan.

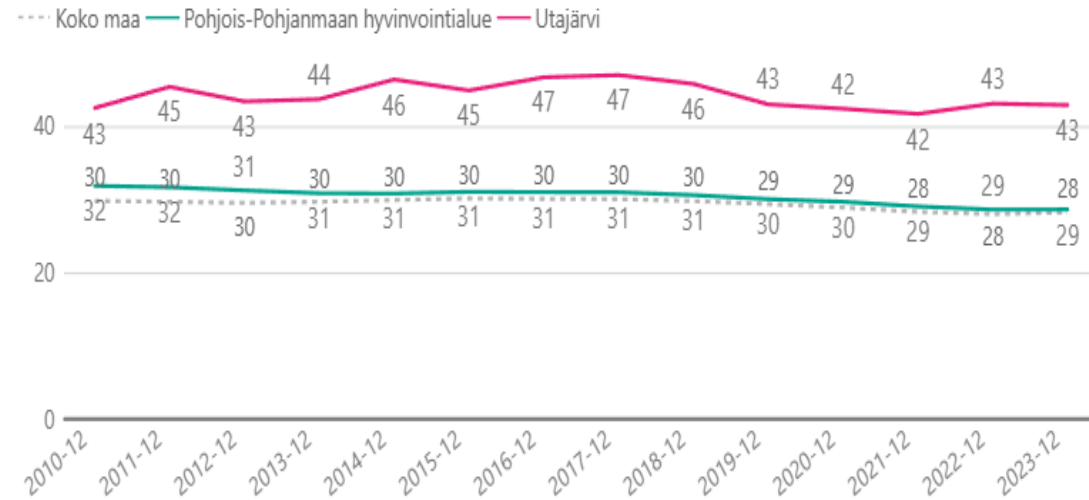
Nuorisotalon toiminnalla tuemme lasten- ja nuorten osallistumista ja turvallisen tilan luomista vapaa-ajalle. Haimme myös hankerahoitusta koulunuorisotyön aloittamiseksi.

Koulun- ja varhaiskasvatuksen ruokailun merkitys ja arvostus sekä terveelliset ateriat ja hyvät käytöstavat. Lähiruuan korostaminen.

Erityislasten huomioiminen harrastustoiminnassa. Oulujoki-opiston kautta uusi kuvataideryhmä ja mahdollisuuksien edelleen kartoittaminen, sekä harrastamisen suomen mallin kerhotarjonnan kehittäminen.

Nuorisotalon aukioloajat ovat laajat, 25h/vk:ssa

Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista, %

Nuoren mielen hyvinvoinnin edistäminen

Perjantaikuppilat pidettiin säännöllisesti kerran kuukaudessa. Paikalla on luotettavia, turvallisia aikuisia.

Etsivä nuorisotyö keskittyy vahvasti nuorten masennus ja mielenterveysongelmien ennaltaehkäisyyn. Etsivä nuorisotyö on matalan kynnyksen palvelua, joka antaa nuorelle tukea ja palveluohjausta. Kutsunnoissa tavoitetaan kaikki kutsuntaikäiset nuoret Aikalisä! Mallin mukaisesti.

Nuorisotyö tekee ehkäisevään päihdetyöhön liittyvää valistustyötä yläkoululla ja lukiolla oppitunneilla, välitunneilla ja tapahtumapäivillä. Nuorisotalon kattavat aukioloajat tukevat ehkäisevää päihdetyötä.

Koulussa ennaltaehkäisevää päihdetyötä tehdään eri oppiaineiden yhteydessä opetussuunnitelman mukaisesti. Esimerkiksi terveystiedossa, 6. lk:n ympäristöopissa, sekä luokanvalvojien tunneilla käydään läpi erilaisia hyvinvointiteemoja, myös ehkäisevän päihdetyön näkökulmasta.

Koulutusta päihteiden käytön tunnistamisesta sekä puheeksi ottamisesta kaikille ehkäisevää päihdetyötä tekeville tahoille.

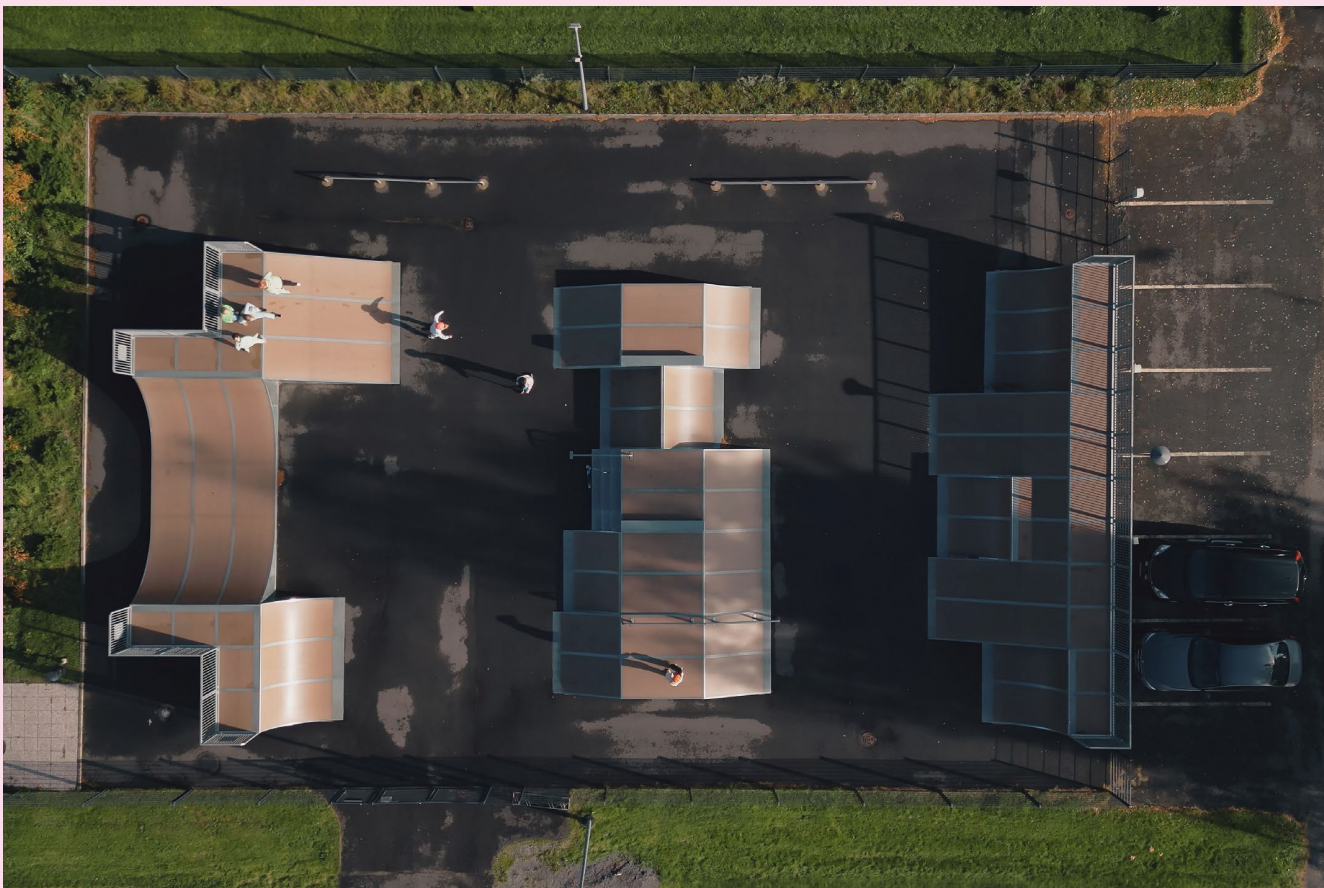
Etsivän nuorisotyön uusia yhteydenottoja 2023 34, 2024 26.

Yksilötapaamisia noin 60. Nuorten kanssa verkostopalavereihin osallistumisia 5 kertaa.

Perjantaikuppilat tavoittivat kerralla noin 50 nuorta.

Kaikki kuntalaiset: Yhteisöllisyys, kuntalaisten kuuleminen ja työikäisten harrastustoiminta

Työllisyyden edistäminen

Työllistimme kaikki halukkaat 15-18 vuotiaat nuoret kesätöihin.

Työllisyyden hoidossa teemme aktiivista yhteistyötä Yrityspuiston kanssa löytääksemme työpaikkoja, työssäoppimisjaksoja sekä teimme koulutusyhteistyötä. Osallistuimme UraUta messujen järjestelyihin.

Jokapäiväisessä työssä tavoitteena on, että avoimet työpaikat ja työnhakijat kohtaavat toisensa.

Valokuituverkko mahdollistaa joustavan etätönn mahdollisuuden.

Kirjaston Hissun voi myös halutessaan varata työskentelyä tai opiskelua varten.

TE24-valmistelu alkoi vuoden 2023 aikana ja jatkui vuoden 2024 aikana. Utajärvi liittyi Oulun seudun työllisyysalueeseen.

Valmistelua tehtiin aktiivisesti vuoden 2024 aikana.

Työttömät % työvoimasta

2021 12,2%

2022 9,10%

2023 10,2%

2024 11,8 %

Työttömät työnhakijat, alle 25-vuotiaat vuoden viimeisenä päivänä

2021 12

2022 19

2023 14

2024 13

Yritysten määrä

2021 581

2022 588

2023 593

2024 587

Verotulot €/asukas

2021 4340

2022 4632

2023 2877

2024 3014

Hyvät harrastukset hyvinvoinnin edistäjinä

Harrastustoiminnan tarjoaminen yhteistyössä Oulujoki-opiston sekä seurojen kanssa.

Avustuksilla pyritään vuosittain tukemaan kolmannen sektorin toimintaa kattavasti.

Kirjastopalvelut ovat toimineet hyvin ja omatoimikirjasto mahdollistaa käytön monipuolisesti. Kirjastolla on järjestetty myös kirjallisuusiltoja ja tapahtumia.

Liikunnallisten ryhmien kehittäminen alkoi vuoden 2024 aikana.

Oulujoki-opiston kurssit

2022 39 kpl

2023 34 kpl

2024 39 kpl

Kirjaston aukioloaika 3894 tuntia, henkilökunta paikalla 1424 tuntia ja omatoimi 2470 tuntia

Kirjaston kokonaislainaus 52377 lainausta, lainaajia 965

Liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen

Vuonna 2024 järjestimme Rokualle uintimatkoja ja allasjumppaa. Uintimatkojen kuljetus on maksuton ja allasjumpassa ohjaaja.

Tarjoamme ikäihmisille räätälöityä kuntosaliharjoittelua ja liikunnallisia ryhmiä.

Työikäisille on tarjolla ohjattuja liikuntaryhmiä sekä avoimia harrastusvuoroja. Liikuntaryhmille tarjottu tila hyvinvointitalolla on ollut maksutonta.

Oulujoki-opiston harraste- ja liikuntaryhmät ovat tarjonneet vaihtoehtoja vapaa-ajan toiminnoille.

Kuntalaisille subventoidaan uintilippuja Rokua Health & Spa:han.

Aikuisten uintilippuja myyty
2022 2470 kpl
2023 2652
2024 1619

Lasten lippuja myyty
2022 910
2023 944
2024 420

Uintimatkoja järjestettiin
24 kertaa

Inbody mittausten osallistujia
2022 250 henkilöä
2023 360 henkilöä
2024 272 henkilöä

Ennaltaehkäisevän päihdetyön kehittäminen

Ennaltaehkäisevän päihdetyön työryhmiin on osallistuttu ja uusi ennaltaehkäisevän päihdetyön vastuuhenkilö on nimetty.

Yhteistyöryhmän kanssa yhteistä mallia on kehitelty

Nuorten kanssa tehtävää ennaltaehkäisevää työtä on kehitetty ja haettu mm. koulunuorisotyön hankerahoitusta.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden kehittäminen

Osallisuutta ja yhteistyötä kehitettiin vuoden 2024 aikana monella eri taholla.

Järjestimme kolmannen sektorin kanssa yhteistyössä tapahtumia kaikenikäisille kuntalaisille.

Yhteistyökumppanit järjestivät itsenäisesti hienoja tapahtumia ympäri vuoden.

Osallisuutta ja yhteisöllisyyttä on korostettu vuoden 2024 aikana järjestämällä erilaisia tilaisuuksia, joissa kuntalaisia on kuunneltu ja kerätty tietoa strategiatyötä varten.

Untorock tapahtumassa oli n. 2000 kävijää

UU jääkiekko-otteluissa keskimäärin 220 katsojaa/peli

Osallistavan budjetin ideoita oli 37 kpl:tta, äänestysvaiheessa ääniä annettiin 82 kpl:tta.

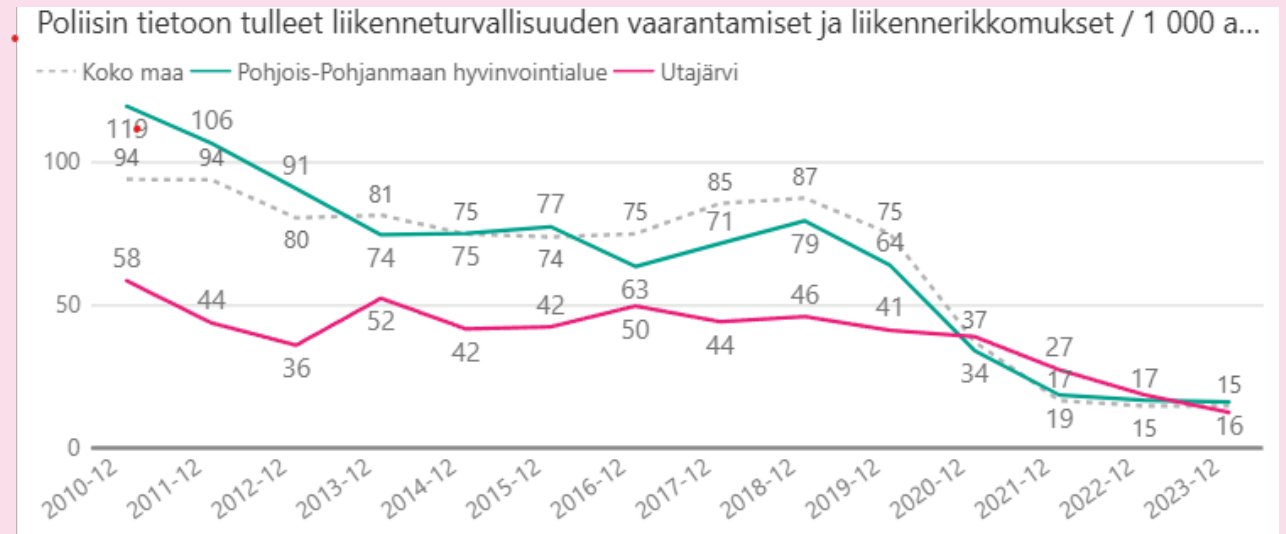

Turvallisuuden edistäminen

Liikenneturvallisuustyöryhmä kokoontui säännöllisesti ja otti kantaa mm. esteettömyyteen. Kehitämme liikenneturvallisuutta tekemällä turvallisuuskävelyitä sekä tekemällä tiivistä yhteistyötä koulupoliisin kanssa.

Kylien turvallisuussuunnitelmien tarkoituksena on luoda toimintamallit häiriötilanteisiin, sekä olla tukemassa kunnan varautumista. Tiedon keruu on käynnistynyt kylien toimijoiden kanssa.

Varautumisen toimenpiteitä on edelleen päivitetty ja kunnan valmiusryhmä osallistui varautumiseen liittyvään harjoitukseen.

Kansansairauksien ennaltaehkäisy

Elintapaohjauksen ja liikuntaneuvonnan yhteistyötä ja rajapintoja kehitetään yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

Terveysperusteisia liikunnallisia ryhmiä on järjestetty matalalla kynnyksellä.

Liikuntapaikkojen ja reitistöjen kunnossapitäminen edesauttaa liikkumista, ympäristön hoito luo viihtyisyyttä.

Ikäihmiset: Ikäihmisten kotona pärjäämisen tukeminen

Turvallinen asuminen ja turvallisuudentunne

Yksityisteiden aurauksen järjestäminen ja maksuttomuus on ollut kunnan käytäntö jo useiden vuosien ajan

Maksuttoman nastamurskeen jako talvella kuntalaisille on liukkauden torjunnan tehokeino

Taloudellisen hyvinvoinnin huomioiminen maksuttomilla toiminnoilla ja tapahtumilla.

Järjestöillä on mahdollisuus käyttää kunnan tiloja kokoontumisiinsa maksutta.

Tapahtumien yhteydessä tarjotaan lämmin ruoka 2-4 kertaa vuodessa.

Palvelulinja Unto liikennöi kylillä viikoittain ja mahdollistaa asioiden kuntakeskuksessa

Kyläaputoiminnan palvelut edistämään kotonapärjäämistä.

Kunnan ja yhteistyötahojen kanssa järjestämme toimintakykyyn sopivaa ryhmätoimintaa monipuolisesti.

Kyläaputoiminnassa asiakkaita

2022 46

2023 42

2024 40

Yksinäisyyden vähentäminen

”Etsivän vanhustyön” toimintamallia jatkettiin ryhmä- ja kerhotoiminnan kautta.

Aktiivisen järjestötoiminnan mahdollistaminen ja tukeminen.

Vierailemme eri järjestöjen ja yhdistysten tapaamisissa pyydettäessä.

Järjestöt kutsutaan koolle säännöllisesti järjestöpalaveriin.

Kunnassa toimii nimetty järjestöyhdyshenkilö.

Laadukkaat ja monipuoliset kirjastopalvelut, sekä omatoimikirjaston käyttömahdollisuudet ovat hyvät.

Matalan kynnyksen digiopastusta on tarjolla maksutta.

Tapahtumiin järjestettiin kyydityksiä mahdollisuuksien mukaan, sekä vapaaehtoisia saattajia.

Kaatumisen ehkäisy

Seniorikuntosalin tavoitteena on toimintakyvyn parantaminen ja ylläpito. Fyysisen terveyden ylläpitäminen on yksi merkittävimmistä toimista tukemassa kotonapärjäämistä.

Liikuntavälineiden lainaustoimintaa kirjastolta. Välineitä päivitetään vuosittain asiakkaiden toiveita kuunnellen.

70-vuotta täyttäneet saivat noutaa apteekista maksutta liukuesteet käyttöönsä. Kohderyhmänä olivat myös kehitysvammaiset ja omaishoitajat. Vuonna 2024 jaoimme myös valtuuston aloitteen mukaisesti jarrusukkia ikäihmisille.

Kaatumisten ennaltaehkäisyyn pyritään myös eri liikunta- ja elintaparyhmien toiminnan avulla.

